

## 24 ЛЮТОГО

Найбільше я шкодувала, що не спитала тоді його імені. Ми взагалі мало про що розмовляли. Та й про що говорити, рухаючись 24 лютого порожнім проспектом Перемоги в напрямку центру Києва. У той час, коли все місто рухалося нам назустріч.

У той день я двічі вийшла з берегів. Уперше о п'ятій ранку, почувши вибухи за вікном і нашвидкуруч запхавши в машину речі й дітей. Однак тоді, о п'ятій ранку, виїжджаючи з передмістя Києва, з його Лівого берега, я була впевнена, що контролюю і себе, і ситуацію. За залишковим відчуттям безпечності світу, у якому ще за інерцією проживала в перші дні війни.

Думка, що я роблю щось не те, щось неправильне, накрила у глухому тяглиці на тому ж проспекті Перемоги. Стоячи в наглухо затиснутій з усіх боків машині, слухаючи звуки повітряної тривоги, я сиділа й думала, що ось просто зараз може прилетіти бомба, достатньо однієї, щоби знищити весь цей пасажиропотік. Що спонтанне рішення втікати з дому,

де є підвал, було ризикованим. Однак цьому рішення най-більше сприяло проживання недалеко від траси, яка веде з Києва в Харків. І саме ця точка здавалася дуже вразливою в перший день війни. Тоді ще я не могла знати, що армія ворога так і не пройде Харків, що зупиниться перед містом. А небезпека чигала саме там, у північно-західному напрямку, куди я намагалася виїхати одночасно з третьою частиною населення Києва. Усього цього тоді я ще не знала.

– Люба, ви де? – із цього питання ми в той день укотре починали розмову із чоловіком. І впродовж цілого дня я відповідала: «Там само». За цілий день «руху» ми практично нікуди не просунулися.

– Слухай, я розвертаюся, це все не має сенсу, – відповіла цього разу, спонтанно ухваливши таке рішення.

– Так, кицюня, вертайся, – якимось швидко, ніби тільки того й чекав, відповів він мені.

І я розвернулася. Порушуючи всі правила, просто з'їхала з проспекту Перемоги в напрямку свого дому.

– Мам, ми додому? – спитали діти з надією в голосі.

– Так, додому, – відповіла, дякуючи підфарниками всім водіям, хто допоміг мені порушити правила й розвернутися.

А потім, уже виїхавши на протилежний бік проспекту, я побачила його. Він стояв недалеко від автобусної зупинки й голосував. На порожньому проспекті Перемоги, де не було ні маршруток, ані будь-якого іншого наземного транспорту, крім моєї «ауді», забитої речами й дітьми. І я зупинилася.

– Вам куди? – запитала, опустивши скло.

– До Печерської РДА, – відповів мені, і з надією продовжив: – Підкинете?

– Звісно, – і мої хлопці посунулися, звільняючи в машині одне насиджене місце.

Він сів. Я обернулася. На вигляд хлопцю було не більш ніж 25 років, утім це дуже приблизно. Я не вмю визначати вік за зовнішністю, але мені він видався дуже юним. Привітне відкрите обличчя, світлі очі, світле волосся, наплічник. Якийсь час ми їхали мовчки, а потім йому зателефонували.

– Так, маленька, не плач, я скоро буду на місці, – почувала я. – Ну що ти? – пауза. – Будь ласка, мені буде ще важче, – знову пауза. – Я тебе також дуже люблю, хороша моя. Усе буде добре. Просто повір мені. Ти ж мене знаєш... Я обіцяю... І я тебе... – пауза, пауза, пауза.

– Дівчина? – запитала я після короткого важкого мовчання, коли він завершив розмову.

– Уже два дні як дружина, – відповів коротко. – Переживає дуже, – додав м'якше.

– Вона сама?

– Та ні, саму я її не залишив би... У батьків.

– Це ви два дні тому одружилися, виходить, – механічно промовила я.

– Так... – відгукнувся він.

– А куди ви зараз? – я вирішила змінити тему.

– На збірний пункт. Я випускник Військової академії, нас уже давно почали готувати. І сьогодні зранку отримали наказ зібратися.

– А куди потім?

– Ще нічого не знаю. От навіть форми, бачите, не маю... Приїду, усе дізнаюся.

Тим часом ми наблизилися до площі Лесі Українки. Зазвичай у цю пору на під'їзді до метро «Печерська» були суцільні тяглиці, по всій трасі й аж до виїзду з Києва на протилежному березі. Та не сьогодні. Із проспекту Перемоги до метро «Печерська» ми домчали за десять хвилин.

– Дякую вам, – озвався наш попутник, – ось візьміть, – простягнув мені гроші.

– Та ви що? – витріщилася на нього. – Заберіть, це зовсім зайве.

– Тоді ще раз вам дякую, – усміхнувся тепло й додав: – Вам щастя. І повірте, що все буде добре.

Коли двері за ним зачинилися, я вдруجه вийшла з берегів. Сиділа у своїй автівці біля порожнього входу до метро «Печерська» й вила. Я вила у своїй машині, не соромлячись хлопців, виплакувала ранкові ракети, спонтанне рішення тікати, стояння серед інших киян у напрямку Житомирської траси. Але найбільше плакала за ним, за цим хлопчиком, усього на кілька років старшим за мого першого сина. Щойно одруженим, якого закрутила війна, як і всіх нас, буквально з перших годин.

Хлопці сиділи тихо, наче мишенята, а мене викручувало сльозами в моїй машині. І я ніяк не могла заспокоїтися. Аж тут знову дзвінок:

– Рибуня, ну що ви, де ви? – прозвучало таке рідне, таке звичне питання.

– У дорозі, – відповіла, намагаючись опанувати себе.

– Де саме?

– Уже на Печерську.

– Добре. Я вас чекаю.